

ספרות עברית וכללית

הוראות

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון: סיפור קצר

פרק שני: דרמה

פרק שלישי: רומאן ונובלה

פרק רביעי: שירה (שירת ימי הביניים, שירת חיים נחמן ביאליק, שירת לאה גולדברג, שיר שלא נלמד)

מארבעת הפרקים עליכם לבחור בשלושה פרקים ולענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק – $33\frac{1}{3}$ נקודות).

ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימת יצירות.

ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לרשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרתם לענות עליה.

(2) שימו לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

(3) אין להדגים באמצעות אותה היצירה בתשובות שונות.

(4) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.

לנבחנים אקסטרניים ונבחני משנה: תימסר רשימת יצירות.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – סיפור קצר

אם בחרתם בפרק זה, ענו על שתיים מן השאלות 1-3 (לכל שאלה – $16\frac{2}{3}$ נקודות).
אין להדגים באמצעות אותה היצירה בתשובות שונות.

שימו לב: בשאלות 1-2 אפשר לענות גם על פי הסיפור "צלליות" מאת אמיר גוטפרוינד.

1. ענו על שני הסעיפים א-ב.
  - א. על פי סיפור קצר שלמדתם, תארו את המצב של היחיד בחברה, והסבירו כיצד שניים מן האמצעים האומנותיים (למשל מוטיב, סמל, אקספוזיציה, פואנטה) בסיפור תורמים לביטוי מצב זה. (10 נקודות)
  - ב. האם גם בחברה בימינו יש אנשים שמצבם דומה למצב של היחיד, כפי שהוא מתואר בסיפור שכתבתם עליו בסעיף א? הסבירו והדגימו את דבריכם. ($6\frac{2}{3}$ נקודות)
2. דמויות רבות בסיפור הקצר אינן מודעות למציאות חייהן במלואה. הסבירו כיצד מצב כזה בא לידי ביטוי בסיפור קצר שלמדתם. האם במהלך הסיפור או בסיומו מודעות זו משתנה? הסבירו והדגימו את דבריכם.
3. צלליות / אמיר גוטפרוינד
אחד מן הנושאים המרכזיים בסיפור "צלליות" הוא היחס של החברה כלפי ה"אחר". הסבירו והדגימו קביעה זו.

פרק שני – דרמה

אם בחרתם בפרק זה, ענו על אחת מן השאלות 4–8 ($33\frac{1}{3}$ נקודות).

טרגדיות של סופוקלס: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"

טרגדיות של שקספיר: "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", "רומיאו ויוליה"

4. הסיום הטרגי של המחזה מתממש בגלל תכונותיהם של הגיבורים הטרגיים ובגלל גורל קבוע מראש. תארו את הסיום של הטרגדיה שלמדתם, והסבירו כיצד התכונות של הגיבורים הטרגיים וגורלם מובילים לסיום זה.
5. הטרגדיה שלמדתם מתרחשת בתקופה רחוקה ובחברה שונה מן החברה שאנחנו חיים בה כיום. למרות זאת, היבטים מסוימים בטרגדיה הזאת רלוונטיים גם לימינו. הסבירו והדגימו קביעה זו על פי המחזה שלמדתם.

מחזה מודרני (מן המאה ה-19 או מן המאה ה-20)

6. בחרו באחת מן הדמויות המרכזיות במחזה המודרני שלמדתם, תארו את הדמות, וכתבו אם לדעתכם היא יכולה לשמש מודל לחיים ראויים מבחינה מוסרית וערכית. הסבירו והדגימו את דבריכם.
7. תארו מאבק בין דמויות במחזה המודרני שלמדתם, והסבירו מהי הסיבה (או מה הן הסיבות) למאבק שתיארתם. האם המאבק נובע מסיבה (או סיבות) אישית-רגשית או נובע מסיבה (או סיבות) אידאולוגית-עקרונית? הסבירו והדגימו את דבריכם.

טרגדיות של סופוקלס: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"

טרגדיות של שקספיר: "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", "רומיאו ויוליה"

מחזה מודרני (מן המאה ה-19 או מן המאה ה-20)

8. ענו על שלושת הסעיפים א–ג.
- א. במחזות רבים יש סצנות שבהן דמויות מנסות לשכנע זו את זו בצדקתן. תארו מן המחזה שלמדתם סצנה אחת שיש בה ניסיון שכנוע, והציגו שתי דוגמאות לאמצעי השכנוע (למשל אמצעים רטוריים, שימוש במשלים, חנופה, הסתרת האמת, איום, פנייה לרגש, פנייה להיגיון) שנוקטות הדמויות בסצנה זו. ($11\frac{1}{3}$ נקודות)
- ב. האם לדעתכם דבריה של אחת מן הדמויות בסצנה שתיארתם בסעיף א משכנעים ואתם תומכים בעמדתה, או שמא דבריה אינם משכנעים ואתם מתנגדים לעמדה זו? הסבירו והדגימו את דבריכם. (11 נקודות)
- ג. מהי השקפת העולם העולה מן המחזה כולו? הסבירו את דבריכם. (11 נקודות)

פרק שלישי – רומאן ונובלה

אם בחרתם בפרק זה, ענו על אחת מן השאלות 9–11 ($33\frac{1}{3}$ נקודות).

שימו לב: על שאלות 9–10 אפשר לענות גם על פי הרומאן "1984" מאת ג'ורג' אורוול.

9. לדברי הסופר הצרפתי מישל וולבק, "הספרות היא כלי התנגדות לכל עולם שלא טוב לנו בו". תארו את העולם ש"לא טוב בו" ברומאן או בנובלה שלמדתם, והסבירו כיצד ההתנגדות לעולם זה והביקורת עליו באים לידי ביטוי ביצירה.
10. הסבירו והדגימו כיצד קשרי משפחה או היעדר משפחה משפיעים על עולמה של דמות מרכזית (או דמויות מרכזיות) ביצירה שלמדתם.
11. 1984 / ג'ורג' אורוול
 לפניכם קטע מן הרומאן "1984". קראו את הקטע, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.
 "בשתי דקות השנאה הוא [וינסטון] לא יכול שלא להשתתף בטירוף הכללי, אבל שירת ה"אח ג-דול... אח ג-דול!"
 התת-אנושית הזאת תמיד מילאה אותו זוועה. מובן מאליו שהוא זימר עם כל האחרים: לא הייתה כל אפשרות לנהוג אחרת".
 א. על פי קטע זה, מה הם מאפייני השלטון והחברה, וכיצד הם באים לידי ביטוי ברומאן? הסבירו והדגימו את דבריכם. ($15\frac{1}{3}$ נקודות)
 ב. על פי קטע זה, מהו הקונפליקט הפנימי של וינסטון, וכיצד הקונפליקט בא לידי ביטוי ברומאן? הסבירו והדגימו את דבריכם. (18 נקודות)

פרק רביעי – שירה

(שירת ימי הביניים, שירת חיים נחמן ביאליק, שירת לאה גולדברג, שיר שלא נלמד)

אם בחרתם בפרק זה, ענו על שתיים מן השאלות 12–22:
 על שאלה אחת משירת ימי הביניים או משירת חיים נחמן ביאליק (שאלות 12–17)
 ועל שאלה אחת משירת לאה גולדברג או שיר שלא נלמד (שאלות 18–22)
 (לכל שאלה – $16\frac{2}{3}$ נקודות).

ענו על אחת מן השאלות 12–17.

שירת ימי הביניים

12. קראו את השיר, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

ישנה בחיק ילדות / יהודה הלוי

ישנה בחיק ילדות, למתי תשכבי! / דעי כי נעורים פנערת ננערו!
 הלעד ימי השחרות? קומי צאי, / ראי מלאכי שיבה במוסר שחרו,
 והתנערי מן הזמן, כצפרים / אשר מרסיסי לילה יתנערו.
 דאי כדרור למצא דרור ממעלך / ומתולדות ימים כימים יסערו.
 היי אחרי מלכך מרדפת, בסוד / נשמות אשר אל טוב ה' נהרו!

א. מיהי ה"ישנה בחיק ילדות" שאליה הדובר בשיר פונה, ומה הוא מצווה עליה? הסבירו והדגימו את דבריכם.

(8 נקודות)

ב. הסבירו והדגימו את התרומה של שניים מן האמצעים האומנותיים בשיר להבנת הציווי של הדובר. ($8\frac{2}{3}$ נקודות)

13. קראו את השיר, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

שחי לאל / שלמה אבן גבירול

שחי לאל, יחידה החכמה, / ורוצי לעבד אותו באימה.
 לעולמו פני לילה ויום, / ולמה תרדפי הכל ולמה?
 משולה את בחייתך לאל חי, / אשר נעלם כמו את נעלמה.
 הלא אם יוצרך טהור ונקי – / דעי כי כן טהורה את ותמה.
 חסין ישא שחקים על זרועו – / כמו תשאי גויה נאלמה.
 זמירות קדמי, נפשי, לצורך / אשר לא שם דמותך באדמה.
 קרבי, ברכו תמיד לצורכם / אשר לשמו תהלל כל נשמה!

א. מה הדובר מבקש בשיר, וכיצד הוא מנמק את בקשתו? הסבירו והדגימו את דבריכם. (8 נקודות)

ב. הסבירו שניים מן האמצעים האומנותיים בשיר התורמים להבנת הבקשה של הדובר. ($8\frac{2}{3}$ נקודות)

14. קראו את השיר, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

טָרָם הַיּוֹתִי / שלמה אבן גבירול

טָרָם הַיּוֹתִי חֶסֶדְךָ בְּאֵנִי, / הַשֵּׁם לֵישׁ אֵין וְהַמְצִיאֲנִי.
 מִי הוּא אֲשֶׁר רָקַם תְּמוּנָתִי? וּמִי / עֲצָמִי בְּכוֹר יֶצֶק וְהַקְפִּיאֲנִי?
 מִי הוּא אֲשֶׁר נִפְחַ נְשָׁמָה בִּי? וּמִי / בְּטָן שְׂאוֹל פֶּתַח וְהוֹצִיאֲנִי?
 מִי נִהְגַּנִּי מְנוּעוּרֵי עַד הַלֵּם? / מִי לְמִדְנִי בֵּין וְהַפְּלִיאֲנִי?
 אֲמָנָם אֲנִי חֶמֶר בְּקָרְבִי יָדְךָ / אֶתָּה עֲשִׂיתָנִי, אֶמֶת, לֹא אֲנִי.
 אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי וְלֹא אִמְרֵי לָךְ, / כִּי הָעָרִים נִחַשׁ וְהַשִּׁיאֲנִי.
 אֵיכָה אֶכְחַד מִמָּוָה חֶטְאִי? הֲלֹא/ טָרָם הַיּוֹתִי חֶסֶדְךָ בְּאֵנִי!

א. מה הם השלבים השונים ביצירת האדם המתוארים בשיר? הסבירו והדגימו את תפיסת העולם העולה מתיאורים אלה.

(8 נקודות)

ב. הסבירו שניים מן האמצעים האומנותיים בשיר התורמים להבנת תפיסת העולם של הדובר. (8 $\frac{2}{3}$ נקודות)

שירת חיים נחמן ביאליק

15. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

לֹא זְכִיתִי בְּאוֹר מִן הַהַפְּקָר / חיים נחמן ביאליק

לֹא זְכִיתִי בְּאוֹר מִן הַהַפְּקָר,
 אֶף לֹא-בָא לִי בִרְשָׁה מְאֹבִי,
 כִּי מִסְלְעֵי וְצוּרֵי נִקְרָתִיו
 וְחֻצְבָתִיו מְלַבְּבֵי.

נִיצוּץ אֶחָד בְּצוּר לְבִי מִסְתַּתֵּר,
 נִיצוּץ קָטָן – אֶךְ כְּלוֹ שְׁלִי הוּא,
 לֹא שְׁאֵלְתִיו מֵאִישׁ, לֹא גִנְבְּתִיו –
 כִּי מִמֶּנִּי וּבִי הוּא.

וְתַחַת פְּטִישׁ צְרוּתֵי הַגְּדוּלוֹת
 כִּי יִתְפּוּצֵץ לְבָבִי, צוּר-עֵזִי,
 זֶה הַנִּיצוּץ עָף, נִתְּזוּ אֲלֵיעֵנִי,
 וּמְעִינִי – לְחַרוּזִי.

וּמְחַרוּזֵי יִתְמַלֵּט לְלִבְבְּכֶם,
 וּבְאוֹר אֲשֶׁכֶם הִצַּתִּיו, יִתְעַלֵּם,
 וְאֲנֹכִי בְּחֻלְבֵי וּבְדָמֵי
 אֶת-הַבְּעֵרָה אֲשַׁלֵּם.

מהי הטענה המרכזית של המשורר בשיר זה? הסבירו והדגימו כיצד השימוש בשניים מן הפעלים בשיר מסייע לחיזוק טענה זו.

16. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

"חוזה, לך ברח" [עמוס ז', י"ב] / חיים נחמן ביאליק

"לך ברח?" – לא יברח איש כמוני!
הלוך בלאט למדני בקרי,
גם דבר כן לא למדה לשוני
וכקודם כבד יפל דברי.

ואם כחי תם לריק – לא פשעי,
חטאתכם היא ושאו העון!
לא מצא תחתיו סדן פטישי,
קרדמי בא בעץ רקבון.

אין דבר! אשלים עם גורלי:
את פלי אקטור לחגורתי,
ושכיר היום בלי שכר פעלי
אשובה לי בלאט כשבאתי.

אל נוי אשוב ואל עמקיו
ואכרת ברית עם שקמי יער;
ואתם – אתם מסוס ורקב
ומחר ישא כלכם סער.

על פי שיר זה, שליחותו של המשורר היא מורכבת.

הסבירו והדגימו קביעה זו.

17. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחרינו.

ואם ישאל המלאך / חיים נחמן ביאליק

- ותיבש? -

"לא, כי נשרה עליך גמרא קדושה.
גמרא היתה לזקני שעירת גוילים ומעוכה,
ובכרסה - שתי שערות של זקנו הלכו,
חויי ציציזות פסולות של טליתו הקטנה
וסמנים של הרבה טפות חלב ושענה,
ובגמרא הזאת, במעי אותיות מתות
בדד פרפרה נשמתו."

- ותחנק? -

"לא, פרפרה ותשורר, מלאכי!
באותיות המתות שירי חיים הקרו,
ובארון ספרי זקני מתי עולם נדעעו.
שונים היו השירים: על עב קטנה ובהירה,
עלי קרו הזקב ועלי דמעה מזהירה,
עלי ציציזות פסולות ועלי טפות של שענה -
אך שיר אחד לא ידעה - שיר עלומים ואהבה.
ותכל לצאת, ותהמה, ולא מצאה תנחומין,
ותתעלף עד כלותה, ויהי צרלה עדמות.
פעם אחת פקדתי את גמרת הבלה -
והנה פרחה מתוכה נשמתו."

ועדן היא טסה ומשוטטת בעולם,
משוטטת ותועה ואינה מוצאת תנחומין;
ובלילות הצנועים שבתחלת כל החדש,
בהתפלל העולם עלי פגימת הלכה,
היא מתרפקה בכנפה עלי שער האהבה,
מתרפקת, דופקת ובוכיה בחשאי,
ומתפללה על האהבה."

בני, נשמתך איה? -

"שוט בעולם, בקשנה, מלאכי!
יש בעולם כפר שאנו מקפח חומת יערים,
ולכפר רקיע תכלת, בלי מצרים רקיע,
ולרקיע התכלת בת יחידה באמצע:
עב יחידה, לבנה וקטנה.
ובצהרי יום קיץ בדד שחק שם ילד,
ילד עזוב לנפשו, רך ויחיד וחולם -
ואני הוא הילד, מלאכי.
פעם אחת התעלף כל העולם וישתק,
וישתי עיני הילד השממה נמשכו,
ויראנה, היחידה, הזכה, הברורה,
ונפשו יצאה בראותו, כצאת יונה משוכה,
אל העב הנחמד."

- ותמוג? -

"גם שמש יש בעולם, מלאכי!
את נשמתו הצילה קרו פז רחמניה,
ועל כנפי הזר ימים רבים פצה
כצפרת לבנה;
פעם רכה בבקר עליג קרו הזקב,
הלוך הלכה לבקש פנינת טל בין הדשאים,
ודמעה זכה ותמה אז על לחיי רעה,
ותדעעו הקרו ונשמתו צנחה -
ותשתקע בדמעה."

בחרו בשתיים מן התחנות במסע הנפשי המתואר בשיר, והסבירו את התרומה של כל אחת מן התחנות שבחרתם לעיצוב עולמו הפנימי של המשורר.

ענו על אחת מן השאלות 18–22.

שירת לאה גולדברג

18. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

האמנם עוד יבואו ימים בסליחה ובחסד / לאה גולדברג

בית 1 האמנם עוד יבואו ימים בסליחה ובחסד,
ותלכי בשדה, ותלכי בו כהלך התם,
ומחשוף כף־רגלך ילטף בעלי האספסת,
או שלפיי־שבלים ידקרוך ותמתק דקירתם.

בית 2 או מטר־שיגף בעדת טפותיו הדופקות
על כתפיה, חזף, צוארף, וראשך רענן.
ותלכי בשדה הרטב ורחב כף השקט
כאור בשולי הענן.

בית 3 ונשמת את ריחו של התלם נשם ורגע,
וראית את השמש בראי־השלוטית הזהב,
ופשוטים הדברים וחיים, ומתך במ לגע,
ומתך, ומתך לאהב.

בית 4 את תלכי בשדה לבדך. לא נצרכת בלהט
השורפות, בדרכים שסמרו מאימה ומדם.
ובישר־לבב שוב תהיי ענוה ונכנעת
כאחד הדשאים, כאחד האדם.

בשיר זה נזכרת מציאות שיש בה "[...] דרכים שסמרו מאימה ומדם" (בית רביעי).
מהי דרך החיים שהמשוררת מבקשת לנוכח מציאות זו? הסבירו והדגימו את דבריכם.

19. קראו את השיר, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

ארן / לאה גולדברג

כָּאן לֹא אֲשַׁמַּע אֶת קוֹל הַקּוֹמָה.
כָּאן לֹא יִחַבֵּשׁ הָעֵץ מְצַנֵּפֶת שֶׁלֵּג,
אָבֵל בְּצֵל הָאֲרָנִים הָאֵלֶּה
כָּל יְלָדוֹתַי שֶׁקָּמָה לְתַחֲמָה.

צִלְצוֹל הַמְחֻטָּיִם: הִיָּה הִיָּה ---
אֶקְרָא מוֹלְדָת לְמֶרְחֵב־הַשֶּׁלֶג,
לְקַרְח יִרְקַרְק כּוֹבֵל־הַפֶּלֶג,
לְלִשׁוֹן הַשִּׁיר בְּאֶרֶץ נְכָרָה.

אוּלַי רַק צְפָרִי־מָסַע יוֹדְעוֹת -
כְּשֶׁהֵן תְּלוּיּוֹת בֵּין אֶרֶץ וְשָׁמַיִם -
אֶת זֶה הַכָּאֵב שֶׁל שְׁתֵּי הַמוֹלְדוֹת.

אֲתֶכֶם אֲנִי נִשְׁתַּלְתִּי פְעַמִּים,
אֲתֶכֶם אֲנִי צָמְחָתִי, אֲרָנִים,
וְשָׂרְשֵׁי בְשָׁנֵי נוֹפִים שׁוֹנִים.

א. השיר מסתיים במשפט "וְשָׂרְשֵׁי בְשָׁנֵי נוֹפִים שׁוֹנִים".

הסבירו והדגימו כיצד משפט זה מבטא את הקושי של המשוררת בעקבות ההגירה לארץ. (6 $\frac{2}{3}$ נקודות)

ב. הביאו מן השיר שתי דוגמאות נוספות לקשיי ההגירה, והסבירו שתיים מדרכי העיצוב בשיר התורמות לביטוי הקושי הזה. (10 נקודות)

20. לפניכם סונט ב, מתוך מחזור הסונטים: "שירי אהבה מספר עתיק" מאת לאה גולדברג, המתחיל במילים "ולא היה בינינו אלא זהר". קראו את הסונט, וענו על השאלה שאחריו.

ולא היה בינינו אלא זהר
ענו של השכמה ברחוב כפרי
ולבלובו של גן בטרום פרי
בלכן תפרחתו יפת התאר

ומה מאד צחקת באמרי
כי אל השחר הענג כנוד
אקרב ואקטפנו למזכרת
ואשמרנו בין דפי ספרי.

את זרועך נשאת, התזכר
והנידות את ענף תפוח,
ועל ראשי ירד מטר צחר.

מאחורי גבך הכפר נעור,
החלונות נצטלצלו עם רוח -
ולא היה בינינו אלא אור.

כיצד תיאורי הטבע בשיר מבטאים את חוויית ההתאהבות של המשוררת? הסבירו והדגימו את דבריכם.

21. קראו את מחזור השירים (א-ג) שלפניכם, וענו על השאלה שאחריו.

הסתכלות בדבורה / לאה גולדברג

ב	א
בְּשִׁמְשׁ הַיָּא הַיְתָה עֲלָה זָהָב נּוֹפֵל,	בְּרַבּוּעַ חֲלוֹן מוֹאָר -
בְּפֶרַח הַיָּא הַיְתָה טָפָה שֶׁל דְּבֵשׁ אָפֵל,	עַל שִׁמְשָׁה, מִבְּחוּץ,
וְאַגֵּל טַל בְּנַחֵל שֶׁל כּוֹכָבִים -	צָלְלִית שֶׁל דְּבוּרָה
וּפָה הַיָּא צֵל.	כִּמְעַט אֵין לְרֵאוֹת אֶת כְּנָפֶיהָ.
מְלָה אַחַת שֶׁל שִׁיר בְּנַחֵל הַמְּצַלְצֵל,	הַפּוֹכָה.
בְּשׁוֹרֵת רְצוֹן נִמְרָץ בְּתוֹךְ שָׂרָב עֲצֵל,	גּוֹף צָר.
תְּנוּעַת הָאוֹר בְּאֶפֶר דְּמַדּוּמִים -	שֵׁשׁ רְגָלִים דְּקוֹת -
וּפָה הַיָּא צֵל.	בְּגִלּוּי עִירָם,
	בְּאִיוִם מְכַעֵר
	זוֹחֶלֶת דְּבוּרָה.
ג	
מִדְּבַשֶּׁךְ? מִי יִזְכֹּר אֶת דְּבַשֶּׁךְ?	אֵיךְ נִכְתֵּיר אוֹתָהּ בְּדַבְּרֵי שִׁירָה?
הוּא שֵׁם, הַרְחֵק, בְּפִנְיֹת.	אֵיךְ נִשִּׁיר וְמָה?
כָּאן, בְּשִׁמְשָׁה מוֹאָרָה, גּוֹפָה, רֵאשֶׁךְ -	יְבוֹא יֵלֵד קָטָן וְיֵאמֵר:
כֶּלֶךְ עֵקֶץ, שִׁנְאָה אֵין־אוֹנִים עֲלוּבָה וְעוֹרֵת.	הַמְּלָכָה עִירְמָה.
הַפְּחַד הוֹרֵג.	
הַשְּׁמֵרֵי לְנַפְשֶׁךְ.	

בשיר זה ההסתכלות בדבורה מבטאת מציאות מורכבת. הסבירו והדגימו קביעה זו.

שיר שלא נלמד

22. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

תנו לי יום אחד/ תהילה חכימי*

אני רוצה שתתנו לי להשלים משפט
אל תסבירו לי שום דבר
אני רוצה שתשתקו
יום אחד שלם
אל תדברו על כלום
צאו לתענית של מלים
דממה תשתרר במסדרונות הממשלה
צמרת צה"ל תשקט גם היא

עלים ירששו מחוץ לחלונות

אני מבקשת יום אחד של שקט יחסי
בגבולות ובתחנות האוטובוסים
בלי שריקות בדרך לים
בלי קריאות מבעד לחלונות המכוניות
סביב שלחנות, במטבחים, אמהות ידברו
פוליטיקה
בנות יצחקו מדיחות אחריותיהן
אתם תשתקו.

הסבירו כיצד המתח בין דיבור לשתיקה בונה את המחאה בשיר.

* תהילה חכימי היא משוררת וסופרת. זכתה בפרס ברנשטיין (2015) ובפרס היצירה לסופרים עבריים (2018). מספריה **מחר נעבוד; במים; חברה**.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך